

Remissvar

Datum 2021-04-14

Diarienumr

2020-11116

1 (3)

Förslag till handbok om innehåll och struktur i handlingsprogram

Remissinstans Suicidprevention i Väst
Adress Mellangatan 1, 413 01 Göteborg
Epostadress info@suicidprev.com

Övergripande synpunkter

Räddningstjänsten genomför över 2000 insatser om året där risk för suicid finns (MSB IDA 2019). Vid dessa insatser fattas beslut utifrån den lagsstiftning varje aktör förfogar över. Andra centrala aktörer som samverkar med räddningstjänst och genomför livräddande insatser är Polis, ambulans, sjöräddning m.fl. Vissa av dessa insatser omfattas av räddningstjänst enligt 1 kap 2§ enligt Lag (2003:783) om skydd mot olyckor.

Kommunen ska ha beredskap för räddningsinsats för varje typ av olycka men i det förslag till föreskrift, konsekvensutredning och handbok som är ute på remiss samt tillhörande handbok nämns inte psykiska olycksfall som kan leda till suicid. Om det inte nämns riskerar vi att förlora tillfällen att rädda liv och att kommunerna inte prioriterar och värderar suicidprevention i tillräckligt hög utsträckning. Kommunernas suicidförebyggande arbete är avgörande för att vi ska få ner antalet suicid i Sverige. Fler och fler kommuner antar handlingsplaner där det formuleras vilka samhällsinsatser som behövs både före, under- och efter ett suicidförsök/suicid. Samverkan mellan många olika samhällsaktörer är centralt för en effektiv suicidprevention. Räddningstjänstens uppdrag är också avgörande i det suicidpreventiva arbetet, särskilt när det gäller akuta insatser där tiden är knapp och bemötandet och hjälp från andra människor kan vara avgörande för utfallet.

Suicid definieras idag som en avsiktligt självdestruktiv handling som leder till döden. Även om det i handlingsögonblicket finns en avsikt att dö så handlar suicidalitet främst om en önskan att fly från en psykisk smärta som personen upplever i en svår livssituation och suicid blir till slut den enda lösningen på ett olösligt problem.

Det nationella handlingsprogram som antogs av riksdagen 2008 innehåller nio strategiska åtgärdsområden för att minska suicid. Strategi nummer fyra handlar om att se suicid som psykologiska misstag och jämförs med fysiska olyckor. För att kunna arbeta förebyggande behövs olycksfallsperspektivet då det bidrar till att vi kan se suicid som olyckor i ett system som inte fungerar och är tillräckligt säkert för de människor

som lever i det. Det är också ett viktigt perspektiv då det befriar individen från skam och skuld över handlingar som inte alls är av egoistisk karaktär, utan snarare tvärtom, då en suicidal person ofta ser sig som en börda för samhället och sin familj och att det vore bättre om hen var död. Perspektivet gör det också lättare att lära av andra områden, där man arbetar med att förstå varför olyckor sker och hur man kan utveckla system för att förhindra dem. Inom vårdens arenor tillämpas systemperspektivet i patientsäkerhetsarbetet i form av händelseanalyser.

Läs gärna om befolkningsinriktade insatser för suicidprevention och kommunala handlingsplaner på www.respi.se

Synpunkter på förslaget till handbok

Avsnitt, kapitel, paragraf, sida	Kommentar	Förslag till ny text
Övergripande beskrivning sidan 18	Viktigt att benämna den psykiska ohälsan som en påverkan på risk för olyckor generellt. Cirka 30 procent av alla psykiska olycksfall/suicid sker under alkohol/drogpåverkan eller på grund av beroende. Även vid "vanliga" olyckor är alkohol/drogpåverkan en viktig faktor. ANTDS-arbetet är således oerhört centralt för att minska risken för framtida olyckor, både psykiska och fysiska. Även detta skulle kunna nämnas.	Lägg till mening i stycket om framtida förväntat utveckling av olyckor: <i>den ökande psykiska ohälsan och psykiska olycksfall/suicid som en eventuell konsekvens av detta.</i>

Beskrivning per olyckstyp, sidan 19	Förtydligande behövs.	Lägg till "nödställd person" alternativ "övriga olyckstyper som omfattas av omfattas av räddningstjänst enligt 1kap 2§ i Lag (2003:783) om skydd mot olyckor" som egen olyckstyp och förtydliga att under denna rubrik ryms exempelvis de räddningsinsatser vid risk för suicid som omfattas av räddningstjänst enligt 1 kap 2§ i Lag (2003:783) om skydd mot olyckor
Beskrivning per olyckstyp, sidan 22	Förtydligande behövs.	Lägg till: <i>nödställd person innan nödställt djur.</i> Lägg till mening i näst sista stycket om framtida förväntat utveckling av olyckor: <i>den ökande psykiska ohälsan och psykiska olycksfall/suicid som en eventuell konsekvens av detta.</i>
Övriga förebyggande åtgärder, sid 34	Viktigt att benämna suicidpreventionen som ofta prioriteras bort.	Lägg till <i>suicidprevention</i> i meningen " <i>Det kan exempelvis röra sig om trafiksäkerhet, plan-och byggsektorn, miljö, folkhälsa, civilt försvar och brottsförebyggande.</i> "

Kontaktperson för eventuella frågor:

Sandra Danielsson

Tfn 010-240 36 86

sandra.danielsson@msb.se